

รายงานผลการนิเทศการขับเคลื่อน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการได้ดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยผลการดำเนินงานแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฯ มาประยุกต์ใช้ในทุกมิติการจัดการศึกษา ได้แก่ การบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาบุคลากร ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ครู และชุมชน

ภาพรวมการดำเนินงาน

๑) สถานภาพการดำเนินงานโดยรวม

จากการนิเทศติดตามสถานศึกษาตัวอย่าง พบว่าสถานศึกษาทั้งหมดมีการดำเนินงานตามประเด็นการนิเทศครบถ้วนในระดับปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของประเด็นการประเมิน ๒๕ ข้อ โดยมีเพียง ๑ ข้อที่อยู่ในระดับไม่ปฏิบัติ ในด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

๒) สรุปผลการดำเนินงานตามประเด็น

๑. ด้านบริหารจัดการสถานศึกษา

สถานศึกษาทุกแห่งมีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการในวิสัยทัศน์และแผนปฏิบัติการ มีการวางแผนงบประมาณที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาโดยเน้นความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกัน การบริหารจัดการทั่วไปมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและการประสานงานกับชุมชน

๒. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สถานศึกษามีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ตามมาตรฐาน ส ๓.๑ และมีการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ มีระบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การใช้หน่วยการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ การใช้สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ

๓. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

มีแผนงานแนวนอนที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิต ระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมจิตอาสามีความหลากหลาย ครอบคลุมทุกระดับชั้น เช่น โครงการลูกศรจีวันท์จิตอาสา กิจกรรมลูกเสือจิตอาสา พระราชทาน

๔. ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

มีการจัดประชุม อบรม สัมมนา และศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษา มีระบบติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากรเพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

๓) ผลลัพธ์และภาพความสำเร็จ

๑. ผลลัพธ์เชิงปริมาณ

บุคลากรมากกว่าร้อยละ ๘๐ ของบุคลากรในสถานศึกษามีความเข้าใจและสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้เรียนมากกว่าร้อยละ ๘๐ ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ส ๓.๑ สภาพแวดล้อม สถานศึกษาทุกแห่งมีสภาพแวดล้อมที่สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้

๒. ผลลัพธ์เชิงคุณภาพ

ด้านผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรนำหลักปรัชญา มาใช้ในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต ด้านบุคลากรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและสามารถบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับการจัดการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตประจำวัน ด้านผู้เรียน ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและมีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม มีพฤติกรรมแสดงถึงความพอประมาณ เช่น การประหยัด การวางแผนการใช้เงิน และการมีจิตสาธารณะ

๔) จุดเด่นและแนวปฏิบัติที่ดี

๑. จุดเด่น

การบูรณาการแบบองค์รวม สถานศึกษามีการนำหลักปรัชญา มาบูรณาการในทุกมิติ การจัดการศึกษา ตั้งแต่วิสัยทัศน์ แผนปฏิบัติการ จนถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของชุมชน สถานศึกษามีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนอย่างเข้มแข็ง โดยใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมจิตอาสาที่หลากหลาย มีกิจกรรมจิตอาสาที่ครอบคลุมทุกมิติ เช่น โครงการธนาคารโรงเรียน กิจกรรมคัดแยกขยะ และโครงการพัฒนาชุมชน

๒. แนวปฏิบัติที่ดี

โครงการตลาดนัดทักษะชีวิต:** การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการประกอบอาชีพและการจัดการเงิน ระบบธนาคารโรงเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้การออมเงินและการวางแผนทางการเงิน กิจกรรม “บวร” ร่วมใจสร้างชุมชนคุณธรรม การพัฒนาชุมชนผ่านกิจกรรมจิตอาสาของนักเรียน

๕) ปัญหาและอุปสรรค

๑. ปัญหาที่พบ การบูรณาการในบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในบางสถานศึกษา การพัฒนาตามความแตกต่างรายบุคคล การจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความสามารถและความถนัดรายบุคคลยังมีข้อจำกัด การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการหารายได้และการดำเนินชีวิตยังมีพื้นที่ในการพัฒนา

๒. อุปสรรค ข้อจำกัดด้านทรัพยากร การจัดหาสื่อการเรียนรู้และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสร้างการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ยั่งยืน ต้องใช้เวลาและการติดตามอย่างต่อเนื่อง

๖) ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

๑. ข้อเสนอแนะระยะสั้น (๑ ปี) เสริมสร้างการบูรณาการ ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาฯ ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกชั้นเรียน พัฒนา ครูให้มีความเชี่ยวชาญ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสร้างสรรค์ สร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดให้มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาเพื่อแบ่งปันแนวปฏิบัติที่ดี

๒. ข้อเสนอแนะระยะกลาง (๒-๓ ปี) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น สร้างหลักสูตรท้องถิ่นที่ เน้นการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาฯ กับบริบทของชุมชนสมุทรปราการ ยกกระตือรือร้นใช้เทคโนโลยี พัฒนา ศักยภาพนักเรียนในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และการสร้างรายได้ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง สร้างระบบติดตามประเมินผล พัฒนาระบบติดตามประเมิน ผลที่สามารถวัด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

๓. ข้อเสนอแนะระยะยาว (๔-๕ ปี) สร้างต้นแบบสถานศึกษาพอเพียง พัฒนา สถานศึกษาต้นแบบที่เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้หลักปรัชญาฯ สำหรับเขตพื้นที่ ขยายผลสู่ชุมชน สร้างกลไก การขยายผลการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาจากสถานศึกษาสู่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง การวิจัยและพัฒนา ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงมาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

บทสรุป

การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีความก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การ จัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน และการพัฒนาบุคลากร ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าการนำหลัก ปรัชญาฯ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาช่วยให้ผู้เรียนมีการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านวิชาการและ คุณธรรม พร้อมทั้งมีทักษะในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม การพัฒนาต่อไป ควรมุ่งเน้นการสร้างความยั่งยืนในการปฏิบัติ การขยายผลสู่ชุมชน และการใช้เทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้าง การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง

คำนำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนการจัดการศึกษาในสถานศึกษาในสังกัด โดยดำเนินการตามองค์ประกอบหลักทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านบุคลากร (๒) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และ (๓) ด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก

กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษานี้ ประกอบด้วยความร่วมมือของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาควิชาเครือข่าย และชุมชน เป็นการรวบรวมข้อมูลและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ของสถานศึกษาในสังกัด ซึ่งประกอบด้วย เหตุผลและความจำเป็นในการพัฒนา แนวทางการพัฒนาด้านบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล งานบริหารทั่วไป และงานกิจการนักเรียน รวมถึงการพัฒนาอาคารสถานที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สะอาด สวยงาม รมรื่น และปลอดภัย มีแหล่งเรียนรู้สิ่งแวดล้อมที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานภายนอก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีความตั้งใจที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัดมีความพร้อมในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา โดยคาดหวังว่าสถานศึกษาจะสามารถผ่านการประเมินได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ขอขอบคุณคณะทำงานทุกท่าน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนภาควิชาเครือข่ายและชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานการให้คำแนะนำ และการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์อย่างสมบูรณ์และครบถ้วน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

เรื่อง		หน้า
บทสรุปผู้บริการ		
คำนำ		
สารบัญ		
บทที่ ๑	บทนำ	๑
	- ความเป็นมาและความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๑
	- วัตถุประสงค์ประสงค์	๔
	- ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๔
	- กรอบแนวคิดในการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๕
บทที่ ๒	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	
	- พระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ ๙ และรัชกาลที่ ๑๐	๘
	- นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ – ๒๕๖๙	๙
	- นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ – ๒๕๖๙	๑๐
	- นโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสมุทรปราการ	๑๔
บทที่ ๓	บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ	๑๖
บทที่ ๔	การดำเนินงาน	
	- การดำเนินงานระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	๒๐
	- การดำเนินงานระดับสถานศึกษา	๒๓
บทที่ ๕	สรุปผลการดำเนินงาน	
	- ผลการดำเนินงานระดับเขตพื้นที่	๓๑
	- ผลการดำเนินงานระดับสถานศึกษา	๓๘
	- ด้านบริหารจัดการสถานศึกษา	๓๘
	- ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	๓๙
	- ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๔๑
	- ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	๔๒
	- ผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ	๔๓
	บทสรุป / ข้อเสนอแนะ	๔๗

บทที่ ๑ บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ ๙) ได้พระราชทานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานจะทำอะไร/ปฏิบัติงานใดๆให้หา/ มีความรู้ให้เพียงพอ มีความรอบรู้ รอบคอบ และต้องมีคุณธรรม โดยยึด ๓ หลักการ ความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ประกอบการวางแผนการตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ควรจะเป็น เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างยั่งยืนภายใต้กระแสโลกในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลง การวางรากฐานการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับทุกคน ทุกระดับในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนอันจะเป็นกำลังสำคัญ เป็นอนาคตของชาติ ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีบทบัญญัติอันเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บัญญัติไว้ คือ หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๗๕ วรรคหนึ่งที่บัญญัติว่า “มาตรา ๗๕ รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง .....” และในหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๗ (๑) ที่บัญญัติว่า “ประเทศชาติมีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุ กับการพัฒนาด้านจิตใจ” ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๗๙) กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ทั้งนี้วิสัยทัศน์ดังกล่าว จะต้องสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งเขตอำนาจรัฐ การดำรงอยู่อย่างมั่นคง ยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ การดำรงอยู่อย่างมั่นคงของชาติ และประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคม และการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรม และความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคง...” สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสถานศึกษาในสังกัดกระจายทั่วประเทศ ตระหนักเห็นความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดกระบวนการคิด ปลูกฝังการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงได้กำหนดเป็นจุดเน้นที่สำคัญ โดยกำหนดในกลยุทธ์ที่ ๒ ปลูกฝังคุณธรรมความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้หน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา ซึ่งมีระบบการกำกับติดตามการดำเนินงาน ระบุชัดเจนในคำรับรองการปฏิบัติราชการ อีกทั้งยังเน้นพัฒนาระบบการจัดการศึกษา แนวทางการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School)

ได้กำหนดในสาระการเรียนรู้สู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล สาระการเรียนรู้โลกศึกษา (Global Education) คือ เรียนรู้ถิ่นฐาน สืบสานวิถีไทย มองไกล ศึกษาโลก สืบโชคชะตามนุษย์ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการประยุกต์หลักคิดจากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งสิ้น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งได้ขับเคลื่อน ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัด น้อมนำศาสตร์พระราชากับการศึกษา ไปสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมไปถึงประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องแนวปฏิบัติการยกระดับคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๗ ข้อที่ ๖ กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดจิตสำนึกรักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน รวมถึงเข้าใจหลักการของ ประชาธิปไตยและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง โดยให้ความรู้ และความเข้าใจ ในศาสตร์พระราชากับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ให้กับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้เรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องของโรงเรียนในสังกัด สามารถขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่การปฏิบัติเป็นรูปธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี สร้างเครือข่าย ขยายผลต่อเนื่องสู่ความยั่งยืน ประกอบด้วยกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการจัดการด้านศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนและประชาชนคนไทยให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกจากวิกฤตปัญหาของชาติทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในอดีตที่ผ่านมา รัฐบาลได้น้อมนำหลักปรัชญาพระราชทาน “เศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการพัฒนาประเทศ โดยกำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๘๓ (๑) และกำหนดเป็นกลยุทธ์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) “เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติโดยอาศัยหลักแนวคิด ๔ ประการ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นมา มีข้อขยายการขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านการบริหารจัดการ ๒) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ๓) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ๔) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ข้อที่ ๕ ในจำนวน ๘ ข้อ คือ “อยู่อย่างพอเพียง”

การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดเป็นนโยบายให้ทุกสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา ในลักษณะองค์รวม คือ การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิด / กรอบการดำเนินงานและการปฏิบัติในด้านการบริหารจัดการ การจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาบุคลากร เพื่อให้เป็นวิถีปฏิบัติของครู บุคลากร ผู้เรียน และเป็น

แบบอย่างแก่ชุมชน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานให้ทุกโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่ ต้องพัฒนาและผ่านการประเมินเป็น “สถานศึกษาพอเพียง” หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคศตวรรษที่ ๒๑ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วย ความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถของชุมชนเมือง รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดเพื่อเลี้ยงสังคมนั้น ๆ ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยต่างๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับบุคคลนั้น คือความสามารถในการดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตน ตามฐานะ ตามอัตภาพ และที่สำคัญไม่หลงไหลไปตามกระแสของวัตถุนิยม มีอิสรภาพ เสรีภาพ ไม่พัวพันการอยู่กับสิ่งใด หากกล่าวโดยสรุป คือหันกลับมายึดเส้นทางสายกลางในการดำรงชีวิต

กล่าวโดยสรุป ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตเพื่อนำไปสู่ความพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของคนไทย สังคมไทย เพื่อให้ก้าวทันต่อยุคศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม ถ้าใช้หลักความพอเพียงเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต ก็จะสามารถอยู่ได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สถานศึกษาเป็นสถานที่ในการผลิตพลเมืองที่มีคุณภาพของชาติ เป็นแหล่งการเรียนรู้ พัฒนาทางด้าน สติปัญญา ทางด้านร่างกาย ทางด้านอารมณ์ และทางด้านสังคม ในสังคมปัจจุบันมีความเจริญและพัฒนา ทางด้านเทคโนโลยีมากมาย การพัฒนาด้านจิตใจ คุณธรรมและจริยธรรมยังมีน้อย ดังนั้นสถานศึกษาจึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดกับผู้เรียน ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุข เมื่อผู้เรียนมีคุณธรรมตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว จะทำให้ผลการเรียนดีขึ้น และบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติที่ว่าผู้เรียนเป็นผู้ที่ ดี เก่ง มีสุข และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไป

จุดประสงค์

๑. เพื่อสร้างความตระหนัก ส่งเสริมให้สถานศึกษาน้อมนำศาสตร์พระราชา/หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการ
๒. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษาพอเพียงให้ผ่านเกณฑ์ประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ด้านการศึกษา)
๓. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในสังกัดครบทุกโรงเรียน
๔. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาผ่านการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๕. เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาตามแนวปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
๕. เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
๖. เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา
๗. เพื่อสร้างคนดีให้กับชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีฐานข้อมูลการดำเนินงานขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ที่เป็นปัจจุบันสำหรับใช้ในการพัฒนาโรงเรียนในสังกัด
๒. สถานศึกษาดำเนินการน้อมนำศาสตร์พระราชา/หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการ
๓. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินงานและสามารถขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายได้
๔. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสามารถทำหน้าที่ นิเทศการดำเนินกิจกรรมหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาได้
๕. ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบแนวคิดการดำเนินงานขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

แนวทางการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๖๐) กล่าวว่า หลักพอเพียง เป็นหลักการดำเนินชีวิตตามแนวทางสายกลางที่ไม่สุดโต่งไปข้างใดข้างหนึ่ง เป็นวิธีการที่เน้นการรักษาความสัมพันธ์ระดมในการปฏิบัติภารกิจต่างๆ บนพื้นฐานของความเป็นจริง ความถูกต้อง อย่างเป็นเหตุเป็นผล และไม่ประมาท ไม่เสี่ยง เป็นหลักการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย ซึ่งมีพื้นฐานตั้งอยู่บนหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา อันเป็นคำสอนที่เป็นสากล ทนสมัยตลอดเวลา เพราะเป็นคำสอนที่ทุกคนสามารถนำไปปฏิบัติได้ เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในปัจจุบันกับการปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นหลักคิดและแนวทางในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างพอเพียง คือ เจริญก้าวหน้าไปอย่างสมดุล และมีความสุขตามอัตภาพ และพร้อมที่จะร่วมรับผิดชอบภารกิจอันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม พัฒนาตนเองจนสามารถดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง จึงหมายถึง เป็นคนที่ทั้งดีและเก่ง คือ มีคุณธรรมกำกับความรู้ สามารถคิดพิจารณา แยกแยะ ถูกผิด ควรไม่ควร ในการใช้ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพไปในทางที่ถูกต้องกับหลักวิชา สามารถปรับใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละสภาพแวดล้อม (ภูมิสังคม) และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม นอกจากนี้แล้วยังต้องมีความเพียร อุตสาหะ ในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการศึกษาหาความรู้ เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง และการทบทวนข้อผิดพลาด/การแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง อย่างต่อเนื่อง

คนที่สามารถใช้ชีวิตให้ก้าวหน้าไปอย่างสมดุล มั่นคง และยั่งยืน หมายถึง คนที่สามารถบริหารจัดการชีวิตในด้านต่างๆ ได้อย่างสมดุล ด้านเศรษฐกิจ (บริหารรายรับรายจ่าย การออมต่างๆ) ด้านสังคม (ครอบครัวอบอุ่น ช่วยเหลือแบ่งปันให้แก่สังคม รู้รักสามัคคี เป็นต้น) ด้านสิ่งแวดล้อม (รักษ์ สิ่งแวดล้อม ดูแลที่อยู่อาศัย/ชุมชน ให้สะอาด เป็นระเบียบ เป็นต้น) และด้านวัฒนธรรม (มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ประเพณีวัฒนธรรมไทย ภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย เช่น ศิลปหัตถกรรม ที่วิจิตร ประณีต ละเอียด การมีน้ำใจ มีสัมมาคารวะ เป็นต้น) การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงทำได้หลายด้าน และหลายรูปแบบ ครอบคลุมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงวัฒนธรรม ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในระดับบุคคล ในครอบครัว ระดับชุมชน ระดับชาติ ไม่มีสูตรสำเร็จ แต่ละคนจะต้องพิจารณาปรับใช้ตามความเหมาะสม ให้สอดคล้องกับเงื่อนไขและสถานะที่ตนเผชิญอยู่ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จะช่วยให้เราอุทิศชีวิต มีทางเลือกอีกทางหนึ่งที่จะช่วยให้ชีวิต มีความก้าวหน้าไปพร้อมๆ กับความสมดุล ความยั่งยืน และความมั่นคง

แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (ทิศนา ชวนมนต์, ๒๕๕๙) กล่าวว่า โดยทั่วไปในแนวทางในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษานั้น มี ๔ แนวทางหลัก คือ การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน การจัดกิจกรรมเสริมสร้างหลักสูตร และการนำไปใช้ในวิถีชีวิตแนวทางหลัก ๔ แนวทางดังกล่าว มีดังนี้

๑. การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจ เห็นความสำคัญและคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเห็นแนวทางในการนำปรัชญาดังกล่าวไปใช้ในบริบทและวิถีชีวิตของตนรวมถึงการนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การกำหนดให้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิสัยทัศน์ นโยบาย และพันธกิจของสถานศึกษา การพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างทีมงาน การบริหารบุคลากรและทรัพยากร การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กรการเสริมสร้างและจัดกิจกรรมต่างๆ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน หมายถึง ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ เห็นความสำคัญและคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เห็นแนวทางในการนำไปใช้ในบริบทของตน สามารถใช้ปรัชญากับวิถีชีวิตตนเอง และนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้นี้สามารถดำเนินการได้ใน ๒ ลักษณะคือ

๒.๑ การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปเป็นสาระการเรียนรู้ในหลักสูตร ซึ่งหมายความว่า ครูจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักในความสำคัญและคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้บรรจุในกลุ่มสาระการเรียนรู้ไว้แล้วในสาระเศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส ๓.๑ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยกำหนดไว้ให้ในแต่ละสาระชั้นปี ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ซึ่งผู้รับผิดชอบในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ จะต้องดำเนินการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ต่อไป การบรรจุปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นสาระหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษานี้ จึงช่วยผู้เรียนให้มีเวลาในการเรียนรู้อะไรๆ โดยตรง

๒.๒ การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มต่างๆ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งหมายความว่า ในการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ตามที่หลักสูตรกำหนด ครูผู้รับผิดชอบการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใดๆ ก็ตาม สามารถนำหลักปรัชญาดังกล่าวเข้าไปบูรณาการโดยสอดแทรกผสมผสานในการเรียนรู้กลุ่มสาระต่างๆ วิธีนี้นับเป็นวิธีที่จะช่วยผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ พัฒนาทักษะการคิด การวางแผน และการปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานการณ์ต่างๆ ที่มีความแตกต่างหลากหลายได้มากขึ้น เนื่องจากการเรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยตรง ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ตามเวลาที่จำกัด ดังนั้น การบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในการจัดการเรียนการสอนเนื้อหาสาระต่างๆ ทั้งในเรื่องของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ ตามหลักสูตร ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะช่วยให้การเรียนรู้มีความชัดเจนมากขึ้น ลึกซึ้งขึ้น และมีความหมายต่อผู้เรียนมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันกับเนื้อหาสาระต่างๆ ที่เรียนรู้ทำหน้าที่เป็นสถานการณ์ที่หลากหลายแตกต่างกัน

ให้ผู้เรียนได้ประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน ลึกซึ้งขึ้น ละเอียดขึ้น และเกิดทักษะความชำนาญในการคิดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอ หมายถึง การส่งเสริมให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่างๆ ที่ตอบสนองการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอ เช่น การปลูกผัก การเลี้ยงสัตว์ การถนอมอาหาร การทำขนม การประดิษฐ์ของจากเศษวัสดุเหลือใช้ การทำบัญชีครัวเรือน กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

๔. การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในวิถีชีวิต หมายถึง การนำหลักคิดและกระบวนการคิดตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการคิดและทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ซึ่งในบริบทของสถานศึกษาก็คือกิจกรรมต่างๆ ที่ทำการอยู่เป็นประจำ รวมถึงการใช้ทรัพยากรต่างๆ ในโรงเรียน / สถานศึกษา เช่น การรับประทานอาหาร การใช้จ่ายเงิน การศึกษาเล่าเรียน การทำงาน การพักผ่อน การทำกิจกรรม การฝึกให้ผู้เรียนคิด และทำกิจกรรมต่างๆ ข้างต้น โดยใช้หลักคิดและหลักปฏิบัติของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นประจำ ให้เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดอุปนิสัยพอเพียง

กล่าวโดยสรุป แนวทางในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษานั้น มีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาในทุกด้านไม่ว่าจะเป็น ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการนำไปใช้ในวิถีชีวิต ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนทั้งสิ้น โดยแต่ละด้านมีช่องทางศักยภาพและจุดเน้นในการพัฒนาที่แตกต่างกัน แต่ส่งเสริมซึ่งกันและกัน

บทที่ ๒

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ ๑๐

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๑๐) ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาทด้านการศึกษาให้มุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน ดังนี้

๑) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีความรู้ความเข้าใจและศรัทธาต่อสถาบันหลักของชาติ คือ ครอบครัว ชุมชน ศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ และความเป็นไทย ยึดมั่นในศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์

๒) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง – มีคุณธรรม และแยกแยะความถูกต้อง ดีงาม ชั่ว และผิดได้อย่างชัดเจน ปฏิบัติ ตนในสิ่งที่ดีงาม ปฏิเสธสิ่งที่ไม่ดี มีจิตใจที่สุจริต มีเหตุผล และมีปัญญา รับผิดชอบ มีวินัย และใฝ่เรียนรู้

๓) มีงานทำ – มีอาชีพ ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ และมีความสามารถในการทำงานให้สำเร็จ สามารถประกอบอาชีพ เลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้ มีการฝึกฝนทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตรเพื่อให้ทำงานเป็น

๔) เป็นพลเมืองดี เป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องทำ มีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชน มีจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ และช่วยเหลือสังคมด้วยความมีน้ำใจ

หัวใจสำคัญการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา ความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคลการศึกษาต้องให้โอกาสผู้เรียนได้พิจารณาสิ่งที่ได้ เรียนรู้เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวมสังคมใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน ทุกด้าน สังคมนั้นก็จะมีพลเมืองที่มั่นคงและพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าได้โดยการศึกษาต้องให้ความรู้และความคิดที่ครบถ้วนทุกด้าน เพื่อให้บุคคลสามารถนำไป ปฏิบัติงานใหญ่ๆ ของส่วนรวมให้สำเร็จ และเป็นกำลังของประเทศชาติได้

นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ – ๒๕๖๙

๑. ลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑.๑ พัฒนาและต่อยอดวิธีการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา ลดขั้นตอน มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

๑.๒ ย้ายครูและบุคลากรทางการศึกษาคืนถิ่น กลับภูมิลำเนาด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส ไม่มีการทุจริตคอร์รัปชัน

๑.๓ พัฒนาและต่อยอดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบและเห็นผลเป็นรูปธรรม

๑.๔ จัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการให้เพียงพอและเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

๑.๕ ดำเนินการยกเลิกครูเวรอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง “ชีวิตและความปลอดภัยของครูสำคัญ กว่าทรัพย์สิน” ครูมีเวลาจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

๑.๖ จัดทำนันทนาการโรงเรียน เพื่อช่วยลดภาระงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา และช่วยรักษาความปลอดภัย

๑.๗ ปรับลดภาระงานที่ไม่จำเป็นหรือซ้ำซ้อน

๑.๘ แก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา

๒. ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

๒.๑ เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) เรียนฟรี มีงานทำ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มีระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๒.๒ ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา (Zero Drop out) ให้มีโอกาสได้รับการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

๒.๓ จัดให้มีโรงเรียนคุณภาพอย่างน้อย ๑ โรงเรียน ต่อ ๑ อำเภอ

๒.๔ พัฒนาระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรม ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล

๒.๕ พัฒนาระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นตอบโจทย์ศักยภาพผู้เรียน โดยมีระบบวัดผลรับรองมาตรฐาน วิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่มเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ และมี ระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา การประเมินผลการศึกษาผ่านธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank)

๒.๖ พัฒนาทักษะที่ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริงของผู้เรียน มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

๒.๗ จัดให้มีอาหารสำหรับนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการ

๒.๘ ส่งเสริมให้มีกระบวนการสร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน

๒.๙ สร้างโอกาสให้คนทุกช่วงวัยเข้าถึงการศึกษาและการฝึกอบรมอย่างเท่าเทียมและมีคุณภาพ ตั้งแต่การศึกษาปฐมวัยจนถึงการศึกษาตลอดชีวิต พร้อมการพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การคิด วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และทักษะอาชีพที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill)

๒.๑๐ นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาช่วยในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะดิจิทัล และการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ

๒.๑๑ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุข

นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ – ๒๕๖๙

๑. ปลุกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติและน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ

๑.๑ สร้างความรู้ ความเข้าใจการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในสถานศึกษา เพื่อการดำเนินชีวิตอย่างสมดุลและยั่งยืน

๑.๒ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมที่น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

๒. จัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรม และประชาธิปไตย

๒.๑ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรม และประชาธิปไตยในสังคมร่วมสมัย

๒.๒ พัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรม ประชาธิปไตยและส่งเสริม ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สู่ห้องเรียนวิถีใหม่ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย

๓. ปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้หลากหลายด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย

๓.๑ ปรับหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปตามพัฒนาการและความสามารถตามช่วงวัย

๓.๒ ส่งเสริมให้มีการต่อยอดแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๓.๓ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น AI ระบบการเรียนแบบ Hybrid VR GAMIFICATION Metaverse Digital Twin ๓.๐ Digital Classroom เป็นต้น

๓.๔ พัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ ด้วยการเรียนรู้อย่างมีความสุข

๓.๕ ส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๖ ส่งเสริม พัฒนา ต่อยอดแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการศึกษาของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

๔. ส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นวิถีในการค้นหาความรู้และต่อยอดองค์ความรู้ที่สูงขึ้น

๔.๑ ส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๔.๒ พัฒนาความสามารถด้านการอ่านตามแนวทางประเมิน PISA

๕. ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๕.๑ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะด้านการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม การมีจิตอาสา ทำดีด้วยหัวใจ

๕.๒ สร้างผู้นำด้วยกระบวนการลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อื่น ๆ

๕.๓ ส่งเสริมกิจกรรมสถานักเรียน ชุมนุม ชมรม และการมีส่วนร่วมให้เกิดวิถีประชาธิปไตยในโรงเรียน เป็น พลเมืองที่ดี และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

๖. เร่งพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

๖.๑ สนับสนุนสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กที่มีความจำเป็นพิเศษ

๖.๒ ส่งเสริมองค์ความรู้ เจตคติและทักษะการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอนและพี่เลี้ยงเด็กพิการ

๖.๓ ปรับปรุง พัฒนาห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อเด็กที่มีความจำเป็นพิเศษ

๖.๔ สร้างเครือข่ายบูรณาการความร่วมมือช่วยเหลือเด็กที่มีความจำเป็นพิเศษ ระหว่างสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และทีมสหวิชาชีพ

๖.๕ นิเทศ กำกับ ติดตาม โดยร่วมมือกับเครือข่ายในทุกภาคส่วน

๗. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ

๗.๑ สนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพผู้เรียนตามพหุปัญญา

๗.๒ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ด้านคณิตศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านภาษา ด้านทัศนศิลป์ ด้านดนตรี ด้านนาฏศิลป์ และด้านอื่น ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลายตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

๗.๓ ส่งเสริมความเป็นเลิศของผู้มีความสามารถพิเศษ และ Soft Power อย่างเต็มศักยภาพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๘. เสริมสร้างความปลอดภัยของผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา

๘.๑ ส่งเสริม สนับสนุนความปลอดภัยของผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการพาผู้เรียน ไปนอกสถานศึกษา

๘.๒ สร้างเครือข่ายและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา

๘.๓ สร้างภูมิคุ้มกัน ปลุกฝัง ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา รวมทั้งมีระบบ ติดตาม ช่วยเหลือเพื่อไม่ให้เข้าสู่วงจรยาเสพติด

๘.๔ สร้างองค์ความรู้ในการรับมือกับภัย ๔ กลุ่ม ให้แก่ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา

๘.๕ รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ ดูแลความปลอดภัยของผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผ่านระบบ OBEC Safety Center

๘.๖ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพของสถานศึกษาเพื่อให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย อบอุ่น มีความสุข เอื้อต่อการเรียนรู้

๙. เพิ่มโอกาสและสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา

๙.๑ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย เพื่อแก้ปัญหาเด็กที่นอกระบบการศึกษา เด็กตกหล่นและเด็กออกกลางคัน ให้กลับเข้าสู่ระบบ การศึกษาตามนโยบายรัฐบาล “Thailand Zero Dropout”

๙.๒ ส่งเสริม สนับสนุน ป้องกัน ฝ้าระวัง และช่วยเหลือเด็กกลุ่มเสี่ยง เด็กไร้สัญชาติ เด็กพื้นที่สูง ใน ถิ่นทุรกันดารและพื้นที่เกาะ ตามความต้องการจำเป็นรายบุคคล เพื่อไม่ให้หลุดจากระบบการศึกษา โดยบูรณาการความร่วมมือกับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๙.๓ ส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส ได้รับโอกาส เข้าถึงการศึกษา แหล่งเรียนรู้ และการฝึกอาชีพที่หลากหลายเหมาะสมตามศักยภาพ เพื่อให้มีทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถพึ่งพาตนเองได้

๙.๔ ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้ โดยบุคคล ครอบครัว (Home School) องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ และสถานประกอบการ

๑๐. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่ทันสมัย

๑๐.๑ พัฒนาผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรส่วนกลาง ให้เป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ นำนโยบายสู่การปฏิบัติ และมีทักษะในการบริหารสถานการณ์

๑๐.๒ พัฒนาสมรรถนะครู ด้านภาษาอังกฤษ ภาษาจีน เทคโนโลยีดิจิทัล จิตวิญญาณ ความเป็นครู และทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็น

๑๐.๓ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้และสมรรถนะด้านวิชาการ ด้านทักษะ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

๑๑. ลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑๑.๑ แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑๑.๒ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานด้วยสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการสำหรับครู และบุคลากรทางการศึกษา

๑๑.๓ สรรหา บรรจุและแต่งตั้ง โยกย้ายครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามหลักบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี ยึดถือตามหลักธรรมาภิบาล และความโปร่งใส

๑๑.๔ แก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑๑.๕ ยกเลิกครูเวร โดยจัดหน้กการภารโรงครบทุกโรงเรียน

๑๑.๖ ลดภาระการประเมินของสถานศึกษา และปรับลดภาระงานที่ไม่จำเป็นหรือซ้ำซ้อน

๑๑.๗ จัดหาอุปกรณ์การสอน และสวัสดิการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เพียงพอและเหมาะสม

๑๑.๘ บริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

๑๑.๙ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV/DLIT) และจัดการสื่อสาร ทางไกลแบบสื่อสารสองทาง (IDL)

๑๑.๑๐ พัฒนาการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ การผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อ ส่งเสริม ภาพลักษณ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย

๑๒. ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

๑๒.๑ เรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) โดยมีระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

๑๒.๒ ส่งเสริมการจัดทำแฟ้มประวัติผู้เรียนแบบออนไลน์ (Portfolio online)

๑๒.๓ ขับเคลื่อนโครงการ ๑ อำเภอ ๑ โรงเรียนคุณภาพ

๑๒.๔ สร้างความเข้มแข็งระบบแนะแนวการชี้แนะ (Coaching) และการดูแลสุขภาพกาย สุขภาพจิตของผู้เรียน

๑๒.๕ พัฒนาระบบการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เพื่อใช้ในการสะสมหน่วยกิตและ ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (Credit Bank)

๑๒.๖ เสริมสร้างทักษะอาชีพที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill) และการมีรายได้ระหว่างเรียน (Learn to Earn)

๑๒.๗ จัดให้มีอาหารสำหรับนักเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการ รวมทั้งสนับสนุน งบประมาณอาหารกลางวันให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา

๑๒.๘ ขับเคลื่อนโครงการ “สุขาดี มีความสุข” อย่างต่อเนื่อง เพื่อสุขอนามัยที่ดีของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา

๑๓. พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง รวดเร็ว ประโยชน์ ประหยัด โปร่งใสและตรวจสอบได้

๑๓.๑ พัฒนาการบริหารจัดการหน่วยงานในทุกกระดับให้มีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพ

๑๓.๒ ยกย่องคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานทุกระดับ (ITA)

๑๓.๓ จัดทำโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีความปลอดภัย ให้กับหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัด

๑๓.๔ ปรับปรุงการบริหารจัดการงบประมาณและกฎหมายให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นโยบายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

๑. คุณภาพ (Quality) พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถปฏิบัติให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเต็มศักยภาพยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ สมรรถนะสำคัญทุกด้านตามหลักสูตรแกนกลางฯ เสริมสร้างทักษะอาชีพและทักษะชีวิต สร้างสรรค์นวัตกรรมการบริหารและกระบวนการเรียนรู้มุ่งสู่การมีสมรรถนะในศตวรรษที่ ๒๑ ของนักเรียน ครู และผู้บริหารบริหารเชิงรุกตามหลักธรรมาภิบาลเน้นบูรณาการเชิงพื้นที่

๒. คุณธรรม Moral น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาสร้างโรงเรียนให้เอื้อต่อการเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะที่ดีงามแก่บุคลากรทางการศึกษาสร้างและพัฒนาจิตสำนึกต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบแก่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาเสริมสร้างความตระหนักให้นักเรียนมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม

๓. ความเสมอภาค Equality สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาโดยระดมสรรพกำลังเพื่อ ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาสร้างหรือพัฒนาแพลตฟอร์มให้นักเรียนเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) มุ่งเน้นการส่งเสริมพหุปัญญาให้กับนักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และทักษะอาชีพที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill)

๔. ความร่วมมือ Cooperation สร้างและพัฒนาความร่วมมืออย่างสร้างสรรค์กับองค์กรภาครัฐ เอกชน โรงงานอุตสาหกรรม ชุมชน และเครือข่ายทุกภาคส่วน เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องกับองค์กรภาครัฐ เอกชน โรงงานอุตสาหกรรม ชุมชน และ เครือข่ายทุกภาคส่วน ในการจัดการศึกษา

๕. ความทันสมัย Topicality สร้างหรือพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ และใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือการเรียนรู้จัดการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อพัฒนาทักษะดิจิทัลและทักษะภาษาต่างประเทศนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการเชื่อมโยงและแบ่งปันข้อมูลสารสนเทศ (Sharing Data and Information) และบริการด้านข้อมูลข่าวสารกับเครือข่าย รวมถึงภาคส่วนต่าง ๆ ทั้ง ภายในและภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖. ความปลอดภัย Safety สร้างกลไกและมาตรการรักษาความปลอดภัยในสถานศึกษาป้องกันและแก้ไข ให้กับผู้เรียนให้รอดพ้นจากการถูกคุกคามทุกรูปแบบได้อย่างทันเหตุการณ์

๗. ความก้าวหน้า Advance ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพสมรรถนะตามมาตรฐานตำแหน่ง รวมถึงทักษะอื่น ที่จำเป็นโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาประเมินเพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะด้วยระบบ DPA (Digital Performance Appraisal)

๘. ความสำเร็จ Accomplishment สร้างเวทีการแข่งขันในการแสดงความสามารถสู่ความเป็นเลิศของนักเรียน ครู ผู้บริหารและสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียน ครู ผู้บริหารและสถานศึกษามีผลงาน และได้รับรางวัลในระดับต่าง ๆ

๙. ความสุข Happiness ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสุขในการทำงานมีความผูกพันในองค์กรและการทำงานเป็นทีม

๑๐. ความยั่งยืน Sustainability ส่งเสริมให้ครู ผู้บริหารและสถานศึกษามีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) สร้างการรับรู้และความตระหนักในการอยู่ร่วมกันของพหุวัฒนธรรมให้แก่นักเรียนและบุคลากร ทางการศึกษา

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

อภิชาติ พันธเสน, (๒๕๕๐) กล่าวถึง ความเป็นมาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการพัฒนาแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเน้นพื้นฐานการพึ่งตัวเองเป็นสำคัญ โดยพยายามนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ขณะเดียวกันก็ต้องไม่เป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม และถ้าหากเป็นไปได้ต้องฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นด้วยหรือเป็นการพัฒนาที่เพิ่มพูนในทุกประเภทไม่ว่าทุนมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วย ความเพียร ความสามารถ สติปัญญา และการพัฒนาจิต ทุนสังคม คือ การช่วยเหลือเผื่อแผ่ ความซื่อสัตย์สุจริต ที่ก่อให้เกิดการร่วมมือกันทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม ทุนทางด้านกายภาพ ไม่ว่าจะเป็นเงินทุน เครื่องมือ เครื่องจักร และเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งจะทำให้เราสามารถมีชีวิตอยู่ได้โดยรู้จักพอ คือ พอมีพอกิน หรือพอมีพอใช้ และตั้งอยู่ในความไม่ประมาท ซึ่งก็เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีสำหรับการพัฒนาประเทศ

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และปรียานุช พิบูลสรวาฐ, (๒๕๕๓) แนวคิดตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด แต่ก่อนวิกฤตการณ์เศรษฐกิจ เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างมั่นคงและยั่งยืน ได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนทางสายกลางด้วยความไม่ประมาท โดยยึดหลักความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตลอดจนรวมทั้งใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตภายใต้กระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงและให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดใหม่ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทย เพื่อนำไปใช้ในการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและของโลก ด้วยพระราชดำรัสต่อไปนี้

เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency Economy คำว่า Sufficiency Economy นี้ไม่มีในตำราเศรษฐกิจ จะมีได้อย่างไร เพราะว่าเป็นทฤษฎีใหม่ Sufficiency Economy นั้น ไม่มีในตำรา เพราะหมายความว่าเรามีความ คิดใหม่และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจ ก็หมายความว่าเราสามารถที่จะปรับปรุงหรือไปใช้หลักการเพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศและของโลกพัฒนาดีขึ้น พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๔ ธันวาคม ๒๕๕๒ พระองค์ได้พระราชทานความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า “เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว” ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทางการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคสมัยใหม่

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนและในขณะเดียวกัน จะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้ความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมโลกจากภายนอกได้เป็นอย่างดี”

เกษม วัฒนชัย, (๒๕๕๕) ได้กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียงจะช่วยสร้างความเข้มแข็งให้กับตัวบุคคลและองค์กรทุกระดับที่นำไปปฏิบัติเป็นภูมิคุ้มกัน และนำมาซึ่งความสุขเป็นรากฐานรองรับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของโลก รวมทั้งไม่เคยทำลายเศรษฐกิจหลักของประเทศเหมือนที่บางคนกล่าวอ้าง แม้สหประชาชาติก็ยังยอมรับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้มีเงื่อนไข ๓ ประการคือ เงื่อนไขด้านหลักวิชาการที่ต้องมีความสมเหตุสมผล เงื่อนไขคุณธรรมและเงื่อนไขด้านการดำเนินชีวิต เช่น ความอดทน ความเพียร ความขยัน ส่วนเรื่องความพอประมาณ ไม่ใช่การชี้เหนียวจนสุดโต่งเป็นทางสายกลาง คือความประหยัด พอดี พอเหมาะต่อความจำเป็นตามอัตภาพ

บทที่ ๓

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ข้อมูลทั่วไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. [ออนไลน์], จาก: <https://sesaosp.go.th/?p=๓๕๓๙> (๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๘))

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๓๔/๖ อาคารวีระรอดเรื่อง ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ รหัสไปรษณีย์ ๑๐๒๗๐ บริหารและจัดการ การศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในท้องที่จังหวัดสมุทรปราการ มีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน ๒๕ สถานศึกษา โดยแบ่งออกเป็น ๔ วิทยาเขต ได้แก่

๑. สหวิทยาเขตเมืองปราการ จำนวน ๖ โรงเรียน
๒. สหวิทยาเขตสุวรรณภูมิปราการ จำนวน ๗ โรงเรียน
๓. สหวิทยาเขตวิทย์ปราการ จำนวน ๖ โรงเรียน
๔. สหวิทยาเขตป้อมปราการจำนวน ๖ โรงเรียน

ข้อมูลบุคลากรครู

บุคลากรครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๘ มีจำนวนทั้งสิ้น ๒,๓๑๙ คน ประกอบด้วย

๑. สหวิทยาเขตเมืองปราการ	จำนวน ๖ โรงเรียน	บุคลากรครู ๖๑๖ คน
๒. สหวิทยาเขตสุวรรณภูมิปราการ	จำนวน ๗ โรงเรียน	บุคลากรครู ๕๓๕ คน
๓. สหวิทยาเขตวิทย์ปราการ	จำนวน ๖ โรงเรียน	บุคลากรครู ๔๒๗ คน
๔. สหวิทยาเขตป้อมปราการ	จำนวน ๖ โรงเรียน	บุคลากรครู ๗๔๑ คน

แผนพัฒนาการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ได้ศึกษา วิเคราะห์ ยุทธศาสตร์และ แผนที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย พระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดี ศรีสินทรมหาวชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนแม่บท ภายใต้อุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และนโยบายและจุดเน้น ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙ รวมถึงผล

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสำนักงานเขตพื้นที่เพื่อกำหนดเป็นสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)

องค์กรคุณภาพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศในศตวรรษที่ ๒๑ เป็นคนดี และมีความสุข

พันธกิจ (Mission)

๑. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม เรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรม และยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติ และการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามศักยภาพ เพิ่มขีดความสามารถ ในการ แข่งขัน และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology)

๓. ส่งเสริม สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกระดับได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ

๔. ส่งเสริม พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญเป็นมืออาชีพ

๕. พัฒนาสถานศึกษาให้มีความอบอุ่น ปลอดภัย และจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๖. พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับตามหลักธรรมาภิบาล ด้วยนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ค่านิยมองค์กร (Core Values)

สพม.สมุทรปราการ รวมใจเป็นหนึ่ง มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกัน

เป้าประสงค์ (Goals)

๑. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และยึดมั่นในสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๒. ผู้เรียนมีสมรรถนะตามศักยภาพ มีความสามารถในการแข่งขัน และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ โดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology)

๓. ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เสมอภาค อย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐาน สู่ความเป็นเลิศ สอดคล้องกับ ศักยภาพ เด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสได้รับโอกาสการเข้าถึง แหล่งการเรียนรู้และการฝึกอาชีพ ที่หลากหลายและเหมาะสม ตามศักยภาพเพื่อให้มีทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถพึ่งตนเองได้

๔. ผู้บริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความเชี่ยวชาญและเป็นมืออาชีพ

๕. สถานศึกษามีโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ เป็นพื้นที่ปลอดภัย อบอุ่น มีความสุขเอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา ห่วงโกลยาเสพติด ทุกรูปแบบ ได้รับการดูแลความปลอดภัยจากภัยคุกคาม

๖. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ และสถานศึกษา มีการนำระบบข้อมูลสารสนเทศ และ เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบการบริหารจัดการที่ได้มาตรฐาน มีประสิทธิภาพตาม หลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์ (Strategy)

แนวทางในการบริหารสู่การปฏิบัติของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรวัยเรียนทุกคน

กลยุทธ์ที่ ๒ ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

กลยุทธ์ที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา

กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยจากภัยทุรูปแบบ

กลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ คือ กลยุทธ์ที่ ๒ ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. ส่งเสริมให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และเป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม (Co-creation) ให้กับ ผู้เรียนในทุกระดับชั้น

๒. ส่งเสริม สนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพ อย่างต่อเนื่อง มีจรรยาบรรณ และจิตวิญญาณความเป็นครู

๓. พัฒนาศักยภาพครูในด้านการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (Assessment For Learning) ด้วย วิธีการที่หลากหลาย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล (Personalized Learning) เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการแบบ Intensive Training การอบรมแบบออนไลน์ (Online Training) การอบรม แบบเรียนรู้ด้วยตนเอง (e-learning) เป็นต้น

บทที่ ๔

การดำเนินงาน

การดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ให้มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถลงสู่การปฏิบัติในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และในระดับสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเพื่อให้ผู้รับผิดชอบขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา นำไปปฏิบัติได้ ส่งผลให้กิจกรรมต่างๆ ของโครงการสามารถดำเนินการได้ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ มุ่งพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา มีดังนี้

การดำเนินงานขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการได้มีการกำหนดกรอบคุณธรรมเป้าหมายตาม นโยบาย ๑๐ ค. มิติการขับเคลื่อน ๒๕ นโยบายการบริหารจัดการ

มิติที่ ๒ คุณธรรม (Moral)

นโยบายที่ ๕ พัฒนาศักยภาพของนักเรียนครูและบุคลากรทางการศึกษา

นโยบายที่ ๖ สร้างโรงเรียนให้อู่ต่อการเสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและจิตสาธารณะที่ดีงาม แก่บุคลากรในสถานศึกษา

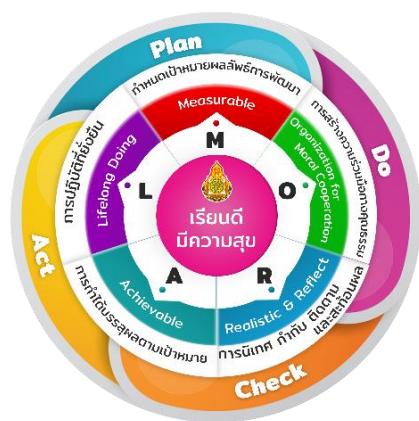
นโยบายที่ ๗ สร้างและพัฒนาจิตสำนึกต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบแก่นักเรียนครูและบุคลากร ทางการศึกษา

นโยบายที่ ๘ เสริมสร้างตระหนักรู้ให้นักเรียนมีพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘			
	Q๑	Q๒	Q๓	Q๔
๑. ประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในสังกัด		✓	✓	
๒. นิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา		✓	✓	
๓. ประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา			✓	✓

วิธีการดำเนินการให้บรรลุผล

การดำเนินงานนิเทศการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะแก่ผู้เรียนและบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดสพม.สมุทรปราการ โดยใช้กระบวนการนิเทศรูปแบบ Moral for Dad มีขั้นตอน ดังนี้

- M Measurability การวัดผลได้
(กำหนดเป้าหมายผลลัพธ์การพัฒนา)
- O Organization for Moral Cooperation การสร้าง
ความร่วมมือทางคุณธรรม
- R Realistic & Reflect การสะท้อนความเป็นจริง
(การนิเทศ กำกับ ติดตาม และสะท้อนผล)
- A achievement ความสำเร็จ
(การทำได้บรรลุผลตามเป้าหมาย)
- L Lifelong Doing การปฏิบัติที่ยั่งยืน

ขั้นที่ ๑ M – Measurability การวัดผลได้ หรือการกำหนดเป้าหมายผลลัพธ์การพัฒนา ผู้บริหาร คณะครู และศึกษานิเทศก์ ร่วมกันกำหนดเป้าหมายผลลัพธ์การพัฒนา โดยการรวบรวมข้อมูลบริบทของ สถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการประเมินคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อออกแบบและพัฒนากระบวนการนิเทศ ส่งผลให้ผู้เรียนและบุคลากรใน สถานศึกษาสังกัดสพม.สมุทรปราการ ได้รับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะบรรลุตาม เป้าหมาย ผลลัพธ์ที่กำหนด

ขั้นที่ ๒ O – Organization for Moral Cooperation การสร้างความร่วมมือทางคุณธรรม ระดับสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูแกนนำของสถานศึกษาในสังกัด เข้าร่วมเป็น คณะกรรมการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินงานร่วมกับคณะผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ โดยมีวัตถุประสงค์ให้คณะครูและผู้บริหาร สถานศึกษามีโอกาสได้แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการดำเนินงานซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาในสังกัดด้วยกัน

ขั้นที่ ๓ R – Realistic & Reflect การสะท้อนความเป็นจริง หรือการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ สะท้อนผลการจัดการศึกษาโดยคณะกรรมการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา คณะผู้บริหารการศึกษา ก.ต.ป.น ผู้ทรงคุณวุฒิ และศึกษานิเทศก์ เพื่อสร้างความ ตระหนักรู้ในคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีแก่สถานศึกษาเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะแก่ ผู้เรียนและบุคลากรในสถานศึกษา ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นที่ ๔ A – Achievement ความสำเร็จ หรือการทำได้บรรลุผลตามเป้าหมาย โดยคณะกรรมการ ขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการนิเทศเพื่อ ปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมให้สถานศึกษาผ่านการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

ขั้นที่ ๕ L – Lifelong Doing การปฏิบัติที่ยั่งยืน โดยคณะผู้บริหารการศึกษา ก.ต.ป.น ผู้ทรงคุณวุฒิ และศึกษานิเทศก์ ดำเนินการส่งเสริมการจัดการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษาเพื่อให้ นักเรียน ครูและผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีความตระหนักรู้ เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ชี้นำคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติ สร้าง

ความรู้สึกลึกซึ้งชอบชั่วดี และภูมิใจในการทำความดีรวมถึงสถานศึกษามีเครือข่ายในการดำเนินงานเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การดำเนินงานขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ระดับสถานศึกษา

แนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

เนื่องจากหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องนามธรรม การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาในระยะแรก จึงเริ่มจากการค้นหาตัวอย่างกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนที่เป็นคุณธรรม เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณลักษณะและการจัดการที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีดังนี้

๑. พอประมาณกับศักยภาพของผู้เรียน พอประมาณกับภูมิสังคมของสถานศึกษาและชุมชนที่ต้องฝึกให้เด็กคิดเป็น ทำเป็นอย่างมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในด้านต่างๆ โดยการดำเนินกิจกรรมต้องนำสู่ความยั่งยืน

๒. ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ความรู้อย่างรอบคอบ ระมัดระวัง ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอาเปรียบผู้อื่น อดทน มีความเพียรมีวินัย มีสัมมาคารวะ รู้จักทำประโยชน์ให้กับสังคม ร่วมกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และสืบสานวัฒนธรรมไทย

ที่สำคัญ ควรมีการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา และการจัดการการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ ๑) การบริหารสถานศึกษาในด้านต่างๆ ๒) การจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย การสอดแทรกสาระหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ในห้องเรียน และการประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนอกห้องเรียน ซึ่งการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ข้างต้น ครูเป็นบุคลากรที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ และปลูกฝังหลักคิดต่างๆ ให้แก่เด็ก โดยครูต้องทำความเข้าใจอย่างถูกต้อง สามารถวิเคราะห์ความพอเพียง/ไม่พอเพียงของตนเองและครอบครัวได้ และทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง

สำหรับแนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการในสถานศึกษา ได้สรุปแนวทางไว้ดังนี้

๑. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สถานศึกษาควรมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝัง เสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

๑.๑ มีความรู้ ความเข้าใจ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

๑.๑.๑ มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๑.๒ มีความรู้ ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจทั่วไป

๑.๑.๓ เห็นประโยชน์ และตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิต ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาตนเอง พัฒนากลุ่มสถานศึกษา ชุมชน และพัฒนาสังคมโดยรวม

๑.๒ มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

๑.๒.๑ มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตและพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับภูมิสังคมต่างๆ

๑.๒.๒ มีทักษะค่านิยม และจริยธรรมเบื้องต้น ที่จำเป็นในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เกื้อกูลไม่เบียดเบียน นำไปสู่ความสันติสุข และรู้จักสามัคคี

๑.๒.๓ ใช้และพัฒนาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์และความสุขอย่างยั่งยืน

๑.๒.๔ สืบสานและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น หวงแหวนทรัพย์สมบัติของชาติ รักและภาคภูมิใจในความเป็นไทย

๑.๓ ปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

๑.๓.๑ ปฏิบัติตนให้มีความพอประมาณ รู้จักการประมาณตน รู้จักศักยภาพของตนที่มีอยู่และรู้จักสภาพแวดล้อมของชุมชน สังคมที่อาศัยอยู่

๑.๓.๒ ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผลบนพื้นฐานความถูกต้อง โดยใช้สติ ปัญญา มีความรอบรู้ และรอบคอบในการคิด พูด ทำ โดยยึดทางสายกลางในการปฏิบัติ

๑.๓.๓ มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก

๑.๓.๔ มีความรอบรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง สามารถคิดวิเคราะห์ และปฏิบัติด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง

๑.๓.๕ ปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน ขยันหมั่นเพียร แบ่งปัน มีสติ ปัญญา มีวินัย พึ่งตนเอง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เกื้อกูล มีความรับผิดชอบและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

แนวทางในการพัฒนาผู้เรียนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์

๒.๑ การพัฒนาหลักสูตรมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

สถานศึกษามีการพัฒนาหรือบูรณาการเนื้อหาสาระของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในหลักสูตรสถานศึกษา ตามขั้นตอน ดังนี้

๒.๑.๑ สถานศึกษานำคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพิจารณาปรับปรุงหรือเพิ่มเติม วิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในหลักสูตรสถานศึกษา

๒.๑.๒ กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปรับปรุงหรือเพิ่มมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละระดับชั้น ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของหลักสูตรสถานศึกษาที่ปรับปรุงหรือเพิ่มเติม

๒.๑.๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปรับปรุง เพิ่มเติม หรือจัดทำ สาระการเรียนรู้ หน่วยการจัดการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ตามลำดับ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามข้อ ๑.๒

๒.๒ การจัดการเรียนการสอน

สถานศึกษาควรจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่าง สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ เน้นการปฏิบัติจริง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ตนที่เหมาะสมในชีวิตประจำวัน โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

๒.๒.๑ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกทักษะ กระบวนการคิด วิเคราะห์ การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหา ฯลฯ ที่เริ่มจากชีวิตประจำวัน และเชื่อมโยงสู่ครอบครัว ชุมชนสังคม ประเทศชาติ และสังคมโลก

๒.๒.๒ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นการทดลอง การปฏิบัติจริงทั้งในสถานศึกษาและ แหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา ทั้งในรูปของการจัดทำโครงการ / โครงการงาน การศึกษารายบุคคล และเป็นกลุ่ม

๒.๒.๓ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่

๒.๒.๓.๑ ความรู้ (knowledge)

๒.๒.๓.๒ ทักษะกระบวนการ (process) และ

๒.๒.๓.๓ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (attitude)

๒.๓ การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

สถานศึกษาควรจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ปลูกฝัง หล่อหลอม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเอื้อต่อกระบวนการจัดการเรียน การสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

๒.๓.๑ จัดอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่เน้นความร่มรื่น ประโยชน์ใช้ สอย เป็นแหล่งเรียนรู้ และอนุรักษ์สืบสานทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมสถาปัตยกรรม ของท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย

๒.๓.๒ กำหนดระเบียบ ธรรมเนียมปฏิบัติในสถานศึกษา ที่ส่งเสริมความมีระเบียบวินัย เคารพธรรมเนียมปฏิบัติ กฎกติกาของสังคมส่วนรวม เช่น การมีวินัย การเข้าคิว การรับประทานอาหาร การแต่งกาย การใช้ทรัพยากรร่วมกัน ฯลฯ

๒.๓.๓ ส่งเสริมและพัฒนาบรรยากาศด้านคุณธรรม เช่น การทำบุญ การบริจาค การ ปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา การฝึกอบรมจิต การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ส่งเสริมผู้กระทำความดี การ ส่งเสริมการแบ่งปัน การช่วยเหลือกันและกัน ฯลฯ

๒.๓.๔ ส่งเสริมการแสวงหาความรู้ และ เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดการประกวดในรูปแบบต่าง ๆ การหาความรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยี และอื่นๆ

๒.๓.๕ ส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา

๒.๓.๖ จัดโครงการและกิจกรรมส่งเสริมการปฏิบัติตนและการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๔ การจัดระบบบริหารจัดการของสถานศึกษา

สถานศึกษาควรมีการจัดระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เอื้อต่อการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา ตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังนี้

๒.๔.๑ ทบทวน ปรับปรุง พัฒนา โครงสร้างและกระบวนการบริหารจัดการให้สอดคล้องหรือรองรับการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเน้นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

๒.๔.๒ กำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรม และการปรับปรุงเพิ่มเติม หรือจัดทำแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา ให้ครอบคลุมการพัฒนาการศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา มีการดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

๒.๔.๓ พัฒนาบุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความพร้อมในการดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการที่เปลี่ยนแปลง และการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๔.๔ จัดระบบการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการ และกระบวนการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาตามแนวทางการศึกษา ในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา

๒.๕ การให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สถานศึกษาควรให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอน ตามแนวทาง ดังนี้

๒.๕.๑ ร่วมกำหนดแนวนโยบาย และการวางแผน

๒.๕.๒ ร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

๒.๕.๓ ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดสภาพและบรรยากาศภายในสถานศึกษา

๒.๕.๔ ส่งเสริมการเรียนรู้และการปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ที่บ้าน และสถานที่อื่น ๆ

๒.๕.๕ ร่วมติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

๒.๖ การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

สถานศึกษาควรจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังนี้

๒.๖.๑ ติดตามและประเมินลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยพิจารณาจาก

๒.๖.๑.๑ ผลการทดสอบความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

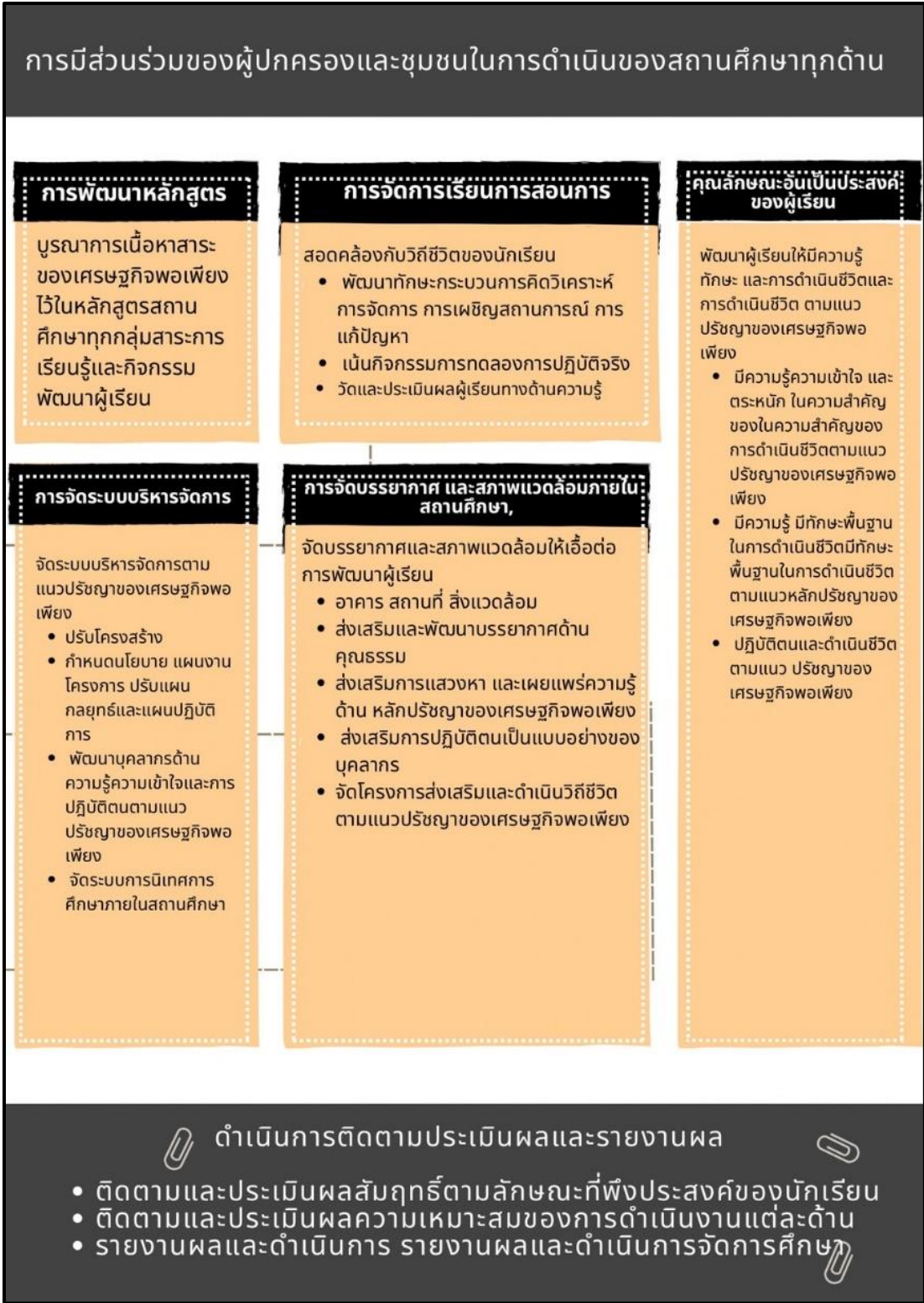
๒.๖.๑.๒ ผลงานและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

๒.๖.๑.๓ การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันของผู้เรียน

๒.๖.๑.๔ ผลการประเมิน โดยผู้ประเมินภายนอก หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๒.๖.๒ ติดตามและประเมินความเหมาะสมของการจัดการในกระบวนการ ขั้นตอนและกิจกรรมการดำเนินการในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม การจัดระบบบริหารจัดการ การให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการประเมินคุณลักษณะของผู้อันพึงประสงค์

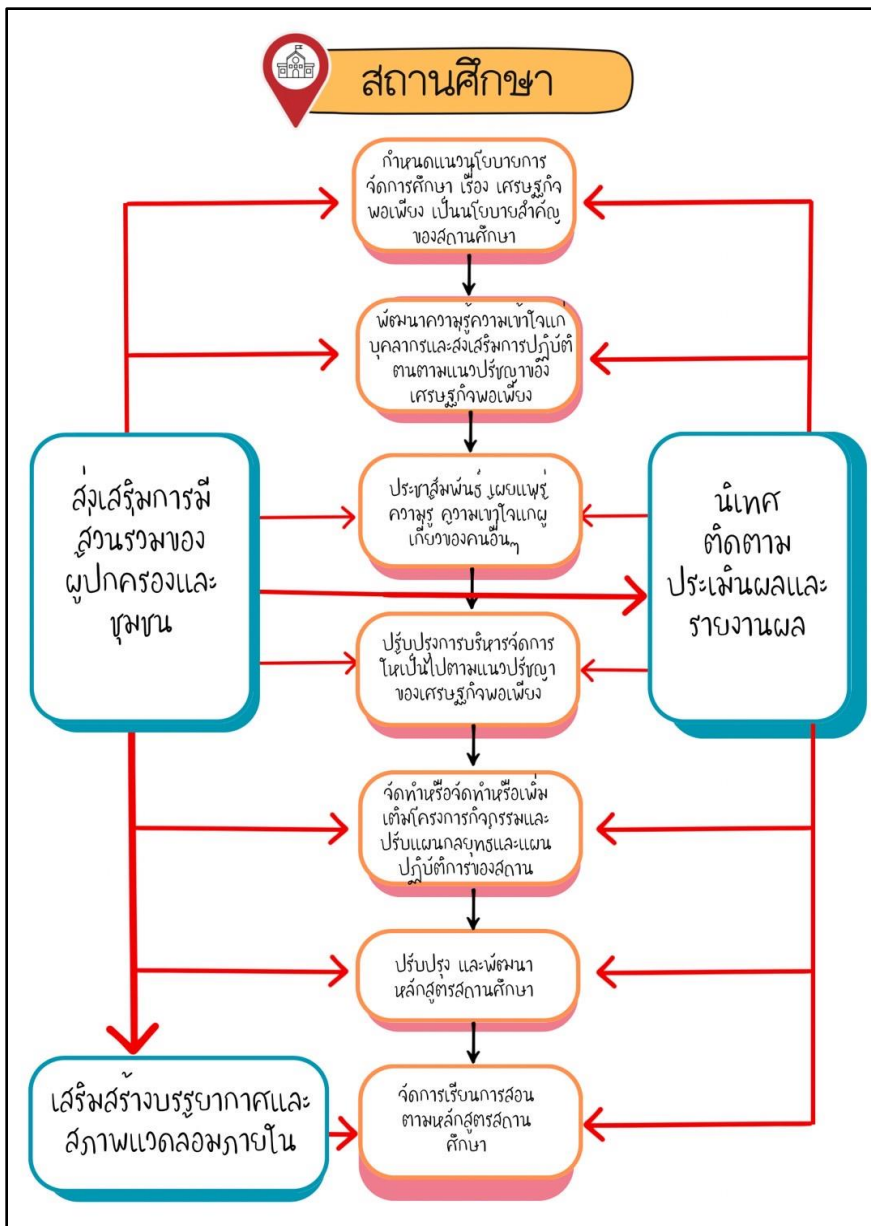
๒.๖.๓ จัดให้มีระบบการรายงานผลการดำเนินการเป็นระยะ ๆ ทั้งการรายงานภายในสถานศึกษา การเผยแพร่ต่อสาธารณชน และการรายงานหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ จากแนวทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามประเด็นดังกล่าวข้างต้นเชิงระบบที่แสดงความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันดังภาพประกอบ

ขั้นตอนในการดำเนินงาน

การดำเนินการตามแนวทางการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษามีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

- ๓.๑ กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษา
- ๓.๒ พัฒนาความรู้ ความเข้าใจแก่บุคลากรทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา และส่งเสริมให้ปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ๓.๓ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ
- ๓.๔ ทบทวนหรือปรับปรุงโครงสร้างและพัฒนากิจการจัดการตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ๓.๕ จัดทำ ปรับปรุง หรือเพิ่มเติมโครงการ กิจกรรม และปรับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา
- ๓.๖ ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- ๓.๗ จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของสถานศึกษา
- ๓.๘ เสริมสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
- ๓.๙ จัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินการ
- ๓.๑๐ ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอนการดำเนินการ

บทที่ ๕

สรุปผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และในระดับสถานศึกษา สามารถดำเนินการได้ต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยสามารถพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงการพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้ดังนี้

ผลการดำเนินงานขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๑. ประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงานการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในสังกัด วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ผ่านการอบรมออนไลน์เพื่อขับเคลื่อนพัฒนาและสร้างการรับรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่การประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา ร่วมกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ

ผลสำเร็จ/ผลการดำเนินงาน

๑. เชิงปริมาณ

๑.๑ ครูผู้รับผิดชอบงานโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ระดับสถานศึกษา ร้อยละ ๑๐๐ ผ่านการอบรมออนไลน์เพื่อขับเคลื่อนพัฒนาและสร้างการรับรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่การประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา

๑.๒ สถานศึกษาในสังกัด จำนวน ๒๕ แห่ง มีแนวทางในการดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

๑.๓ สถานศึกษาในสังกัด จำนวน ๒๕ แห่ง มีการขับเคลื่อนการดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

๑.๔ สถานศึกษาในสังกัดจำนวน ๒๕ แห่ง มีเครือข่ายในการดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษา

๒. เชิงคุณภาพ

๒.๑ ครูผู้รับผิดชอบงานโครงการเศรษฐกิจพอเพียง ระดับสถานศึกษา มีความเข้าใจที่ถูกต้องในการพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาและเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อการเผยแพร่/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับต่าง ๆ

๒.๒ สถานศึกษาในสังกัด จำนวน ๒๕ แห่ง มีการขับเคลื่อนการดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

๒.๓ สถานศึกษาในสังกัด มีเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การขับเคลื่อนการดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

รูปกิจกรรมการดำเนินงาน

กรมส่งเสริมการศึกษา
"รวมใจเป็นหนึ่ง
มุ่งพัฒนาคนไทย"

10 ปี
พัฒนาขึ้นด้วย
ใจ

รศ.ดร.ศรีนิจ ฉายวงษ์
รองเลขาธิการ สสส.เขตปริมณฑล

นายรพีพร สิงห์ระดม
ผอ.สพช.สมุทรปราการ

นางนงนิจริศ โนนประสง
เลขา.สพช.สมุทรปราการ

ครั้งที่ 198/2568
วันที่ 22 พฤษภาคม 2568
จดหมาย

กิจกรรมนิเทศการดำเนินงานการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ข่าวประชาสัมพันธ์

วันที่ 22 พฤษภาคม 2568

นางสาวชานิศรา แสงอินทร์ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา พร้อมด้วยนางสาวจงจิต ธีรภาคกรพิชัย ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ ดำเนินการจัดกิจกรรมนิเทศการดำเนินงานการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ตามโครงการน้อมนำพระบรมราโชบายสู่การปฏิบัติด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ผ่านการอบรมออนไลน์เพื่อขับเคลื่อนพัฒนาและสร้างการรับรู้เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่การประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา ร่วมกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ เป็นการขับเคลื่อนนโยบาย - จุดเน้น สพฐ. 2568 – 2569 ด้านการปลูกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติ และน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ

34/6 อาคารวีระ รอดเรือง ถนนสุขุมวิท ซบ.ปากน้ำ
อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ 10270

02 382 6100

www.facebook.com/sesaosp

www.sesaosp.go.th

๒. นิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินกิจกรรม “โรงเรียนดีต้องมีที่ยืน” ของสถานศึกษาในสังกัด
ระหว่าง วันที่ ๘ กรกฎาคม - ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๘

ที่	โรงเรียน	วันที่
๑	โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว	๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘
๒	โรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์	๙ กรกฎาคม ๒๕๖๘
๓	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ	๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘
๔	วัดทรงธรรม	๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘
๕	โรงเรียนวิสุทธิกษัตริ์	๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘
๖	โรงเรียนมัธยมวัดด่านสำโรง	๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๘
๗	โรงเรียนมัธยมวัดใหม่สมุทรกิจวิทยาคม	๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘

ที่	โรงเรียน	วันที่
๘	โรงเรียนราชวินิตสุวรรณภูมิ	๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๘
๙	โรงเรียนบางแก้วประชาสรรค์	๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๘
๑๐	โรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ	๑ สิงหาคม ๒๕๖๘
๑๑	โรงเรียนหาดอมราอักษรลักษณ์วิทยา	๔ สิงหาคม ๒๕๖๘
๑๒	โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ (เช้า)	๕ สิงหาคม ๒๕๖๘
๑๓	โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ(บ่าย)	๕ สิงหาคม ๒๕๖๘
๑๔	โรงเรียนเป็ริงวิสุทธิอาชีวศึกษา	๖ สิงหาคม ๒๕๖๘
๑๕	โรงเรียนสาขาสุทธิราชอุปถัมภ์	๗ สิงหาคม ๒๕๖๘
๑๖	โรงเรียนพูลเจริญวิทยาคม	๘ สิงหาคม ๒๕๖๘
๑๗	โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) สมุทรปราการ	๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๘
๑๘	โรงเรียนมัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์ ในพระบรมราชานุเคราะห์(เช้า)	๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๘
๑๙	โรงเรียนสมุทรปราการ (บ่าย)	
๒๐	โรงเรียนหลวงพ่อบานคลองด่านอนุสรณ์(เช้า)	๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๘
๒๑	โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ(บ่าย)	
๒๒	โรงเรียนบางบ่อวิทยาคม(เช้า)	๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๘
๒๓	โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ(บ่าย)	
๒๔	โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง	๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๘
๒๕	โรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์	๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๘

ประเด็นในการนิเทศ ติดตาม การดำเนินกิจกรรม ของสถานศึกษา ”โรงเรียนดีต้องมีที่ยืน“ในสังกัด โดยสถานศึกษาวิดิทัศน์นำเสนอการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ความยาวไม่เกิน ๕ นาที และ) กรอกข้อมูลผลการประเมินการดำเนินงานของสถานศึกษาในแบบนิเทศ ติดตามฯ

เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ คือแบบนิเทศ ติดตามการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

ผู้นิเทศ ๑) นางสาวชานิศรา แสงอินทร์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

๒) นางสาวจิรันธินี คนกลาง ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

๓) นางสาวจงจิต รื่นภาคทรัพย์ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

รูปกิจกรรมการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ระดับสถานศึกษา

ประเด็นการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานในระดับสถานศึกษา

ประเด็นการนิเทศ	การดำเนินการ		ข้อเสนอแนะ
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
๑. ด้านบริหารจัดการสถานศึกษา			
๑.๑ ด้านนโยบาย น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวิสัยทัศน์ของโรงเรียน	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗	
๑.๒ ด้านวิชาการ มีแผนงาน/โครงการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในแผนปฏิบัติการ	๑๐๐	๐.๐๐	
๑.๓ ด้านงบประมาณ มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๑๐๐	๐.๐๐	
๑.๔ ด้านบริหารทั่วไป บริหารอาคารสถานที่และจัดการแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน	๙๔.๔๔	๕.๕๖	
๑.๕ ด้านบริหารทั่วไป ประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน	๘๘.๘๘	๑๑.๑๑	
พิจารณาจาก แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ รายงานการดำเนินโครงการ/กิจกรรม บันทึกประชุม ฯลฯ			

๑. ด้านบริหารจัดการสถานศึกษา

พบว่า ผลการดำเนินงานด้านบริหารจัดการสถานศึกษาแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของผู้บริหารในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ โดยพบว่า ด้านนโยบาย น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวิสัยทัศน์ของโรงเรียนมีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓๓ ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดี แต่ยังมีสถานศึกษาที่ยังไม่ได้นำหลักปรัชญาดังกล่าวมาบรรจุในวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาคิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๗ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายังมีสถานศึกษาบางแห่งที่ยังไม่เห็นความสำคัญของการกำหนดทิศทางการบริหาร จัดการให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตั้งแต่ระดับนโยบาย ด้านวิชาการ พบว่า สถานศึกษา ทุกแห่ง (คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐) มีแผนงาน/โครงการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในแผนปฏิบัติการ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความตระหนักและ

ความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังกล่าวด้านงบประมาณ พบว่า ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดีเยี่ยม (คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐) โดยสถานศึกษาทุกแห่งมีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้หลักความพอเพียง ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเงิน ด้านบริหารทั่วไป พบว่าการบริหารอาคารสถานที่และจัดการแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๔๔ ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก ส่วนการประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียนมีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๘๘ ซึ่งแม้ว่าจะอยู่ในระดับดี แต่ยังมีห้องว่างในการปรับปรุงให้ดีขึ้น

ประเด็นการนิเทศ	การดำเนินการ		ข้อเสนอแนะ
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
๒. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
๒.๑ มีหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ส ๓.๑ ทุกชั้นเรียน	๘๘.๘๘	๑๑.๑๑	
๒.๒ มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การนำหน่วยการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	๙๔.๔๔	๕.๕๖	
๒.๓ มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ทุกชั้นเรียน	๘๘.๘๘	๑๑.๑๑	
๒.๔ มีการศึกษา/วิเคราะห์/วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	๙๔.๔๔	๕.๕๖	
๒.๕ จัดทำ/ผลิต/ใช้/เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้ เพื่อบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้/ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน	๙๔.๔๔	๕.๕๖	
๒.๖ มีเครื่องมือวัดประเมินผลที่หลากหลายในหน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๙๔.๔๔	๕.๕๖	
๒.๗ มีรายงานผลการประเมินและนำมาปรับปรุง/พัฒนา จัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗	

ประเด็นการนิเทศ	การดำเนินการ		ข้อเสนอแนะ
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
๒. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้			
พิจารณาจาก หน่วยการเรียนรู้สังคมศึกษา ส ๓.๑ (สาระเศรษฐศาสตร์) หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสาระการเรียนรู้ต่างๆ ทุกชั้นเรียน รายงานการวิจัย/วิจัยในชั้นเรียน หลักฐานการเผยแพร่/แลกเปลี่ยนเรียนรู้) ฯลฯ			

๒. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียนพบว่าจากผลการดำเนินงานในด้านนี้มีทั้งจุดเด่นและจุดที่ควรปรับปรุง ดังนี้

การมีหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ส ๓.๑ ทุกชั้นเรียน มีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๘๘ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้จัดทำหลักสูตรที่เหมาะสม แต่ยังมีสถานศึกษาบางแห่ง (คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑๑) ที่ยังไม่ได้จัดทำหน่วยการเรียนรู้ดังกล่าวครบถ้วนทุกชั้นเรียน

การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำหน่วยการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีผลการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๔๔ อยู่ในระดับคุณภาพดีมาก แสดงให้เห็นถึงการมีระบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพ

การมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ทุกชั้นเรียนมีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๘๘ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

การศึกษา/วิเคราะห์/วิจัยเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๙๔.๔๔ ซึ่งสะท้อนถึงการใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

การจัดหา/ผลิต/ใช้/เผยแพร่สื่อการเรียนรู้และการใช้แหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๙๔.๔๔ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

การมีเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลายมีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๙๔.๔๔ ซึ่งสะท้อนถึงความใส่ใจในการประเมินผลที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

อย่างไรก็ตาม การมีรายงานผลการประเมินและนำมาปรับปรุง/พัฒนา การจัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานผู้เรียนมีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓๓ ซึ่งต่ำกว่าประเด็นอื่นๆ แสดงให้เห็นว่า สถานศึกษาบางแห่งยังขาดการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาและการเผยแพร่ผลงานของผู้เรียน

ประเด็นการนิเทศ	การดำเนินการ		ข้อเสนอแนะ
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
๓.ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน			
๓.๑ มีแผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๘๘.๘๙	๑๑.๑๑	
๓.๒ มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ติดตามผลการจัดกิจกรรมแนะแนว/ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนและนำผลการติดตามมาใช้ในการปรับปรุง/พัฒนา	๘๘.๘๙	๑๑.๑๑	
๓.๓ กิจกรรมจิตอาสาที่มีความหลากหลาย เหมาะสม ครอบคลุมทุกระดับชั้น ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานศึกษา/ชุมชน ด้านเศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรม มีการติดตามผลและนำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนาการดำเนินกิจกรรม	๑๐๐	๐.๐๐	
พิจารณาจาก แผนปฏิบัติการ/แผนการจัดกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ รายงานโครงการ ฯลฯ			

๓. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จากการจัดดำเนินงานด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า มีผลการดำเนินงานที่แตกต่างกันตามประเด็นต่างๆ การมีแผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีผลการปฏิบัติคิดเป็นคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๘๙ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีระบบแนะแนวที่เหมาะสม

การมีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนและการติดตามผลมีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๘๙ เช่นกัน ซึ่งสะท้อนถึงการมีระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ

สิ่งที่น่าสนใจคือ กิจกรรมจิตอาสาที่มีความหลากหลาย เหมาะสม ครอบคลุมทุกระดับชั้น และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานศึกษา/ชุมชนด้านต่างๆ มีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการปลูกฝังจิตสำนึกในการให้ความช่วยเหลือสังคมและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

ประเด็นการนิเทศ	การดำเนินการ		ข้อเสนอแนะ
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
๔. ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา			
๔.๑ มีการจัดการประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน แหล่งเรียนรู้ต่างๆ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๗๗.๗๘	๒๒.๒๒	
๔.๒ บุคลากรนำความรู้ ประสบการณ์จากการประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้/จัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย	๗๗.๗๘	๒๒.๒๒	
๔.๓ มีการติดตามผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนา/เผยแพร่	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	
พิจารณาจาก แผนงานโครงการพัฒนาบุคลากร รายงานผลการดำเนินงาน การสัมภาษณ์ ฯลฯ			

๔. ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

ด้านพัฒนาบุคลากรเป็นด้านที่มีผลการปฏิบัติต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ ซึ่งเป็นจุดที่ต้องให้ความสำคัญและปรับปรุงอย่างเร่งด่วน การจัดการประชุม/ อบรม/ สัมมนา/ ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่างเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีผลการปฏิบัติเพียงคิดเป็นร้อยละ ๗๗.๗๘ ซึ่งถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์ที่ควรจะเป็นการนำความรู้และประสบการณ์จากการอบรมต่างๆ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วม ของภาคีเครือข่ายมีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๗๗.๗๘ เช่นกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การถ่ายทอดความรู้และการสร้างเครือข่ายยังไม่เพียงพอที่น่าเป็นห่วงที่สุด คือ การติดตามการดำเนินโครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากร ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการนำผลการติดตามมาปรับปรุง /พัฒนา /เผยแพร่มีผลการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๖๗ ซึ่งเป็นประเด็นที่มีผลการปฏิบัติต่ำสุดในการนิเทศครั้งนี้

ประเด็นการนิเทศ	การดำเนินการ		ข้อเสนอแนะ
	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ	
๕. ผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ			
๕.๑ สถานศึกษาสะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้	๑๐๐	๐.๐๐	
๕.๒ บุคลากรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง	๙๔.๔๔	๕.๕๖	
๕.๓ ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจ และนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี	๑๐๐	๐.๐๐	
๕.๔ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริม/สนับสนุนให้บุคลากรนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการวางแผนการใช้จ่าย การจัดการทรัพยากร การดูแลสาธารณประโยชน์อย่างประหยัด คุ่มค่า	๑๐๐	๐.๐๐	
๕.๕ บุคลากรมากกว่าคิดเป็นร้อยละ ๕๐ มีความเข้าใจ และนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนและชุมชน	๑๐๐	๐.๐๐	
๕.๖ ผู้เรียนมากกว่าคิดเป็นร้อยละ ๘๐ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ส ๓.๑ ทุกระดับชั้นปี	๑๐๐	๐.๐๐	
๕.๗ ผู้เรียนดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและมีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม	๑๐๐	๗๗.๕๐	
พิจารณาจาก การสัมภาษณ์ การสังเกต การตรวจสอบแผนการสอน การตรวจสอบผู้เรียนผ่านการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ส ๓.๑ ในแต่ละชั้นปี รวมถึงการมีผู้เรียนที่เป็นแบบอย่างด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม			
สรุปผล	๗๒.๙๐	๒๗.๑๐	

๕. ผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ

ด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จแสดงให้เห็นถึงผลของการดำเนินงานที่ผ่านมา ซึ่งโดยรวมมีผลที่น่าพอใจ สถานศึกษาที่สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้มีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ บุคลากรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น อย่างต่อเนื่อง มีผลการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๔๔ ซึ่งสะท้อนถึงการเชื่อมโยงความรู้กับภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจและนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี มีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ รวมทั้งการส่งเสริม/ สนับสนุนให้บุคลากรนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติมีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ เช่นกัน บุคลากรมากกว่าคิดเป็นร้อยละ ๕๐ มีความเข้าใจและนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี ให้แก่ผู้เรียนและชุมชนมีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ผู้เรียนมากกว่าคิดเป็นร้อยละ ๘๐ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ส ๓.๑ ทุกระดับชั้นปีมีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ อย่างไรก็ตามผู้เรียนดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และมีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ มีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๗๗.๕๐ ซึ่งแม้ว่าจะไม่ได้ต่ำมากแต่เป็นจุดที่ควรปรับปรุงเนื่องจากเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปผลการดำเนินงาน

จากการนิเทศ กำกับ ติดตาม การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในระดับสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมสถานศึกษามีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในระดับที่น่าพึงพอใจ โดยมีผลการปฏิบัติตามประเด็นการนิเทศโดยรวมคิดเป็นร้อยละ ๗๒.๙๐ และมีประเด็นที่ยังไม่ได้ปฏิบัติ หรือปฏิบัติ ไม่เต็มที่คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๑๐ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญและมีความพยายามในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการเข้ากับการบริหารจัดการ และการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนของทุกรายวิชา

๑. ด้านบริหารจัดการสถานศึกษา

๑) ผลการดำเนินงานด้านบริหารจัดการสถานศึกษาแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของผู้บริหารในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ โดยพบว่า ด้านนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวิสัยทัศน์ของโรงเรียนมีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓๓ ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดีแต่ยังมีสถาน ศึกษาที่ยังไม่ได้นำหลักปรัชญาดังกล่าวมาบรรจุในวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖๗ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายังมีสถานศึกษาบางแห่งที่ยังไม่เห็นความสำคัญของการกำหนดทิศทางการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตั้งแต่ระดับนโยบาย

๒) ด้านวิชาการ พบว่า สถานศึกษาทุกแห่ง (คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐) มีแผนงาน/โครงการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในแผนปฏิบัติการ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความตระหนักและความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาดังกล่าว

๓) ด้านงบประมาณ ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดีเยี่ยม (คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐) โดยสถานศึกษาทุกแห่ง มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการประยุกต์ใช้หลักความพอเพียง ความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการเงิน

๔) ด้านบริหารทั่วไป การบริหารอาคารสถานที่และจัดการแหล่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๔๔ ซึ่งอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก ส่วนการประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วม ร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียนมีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๘๘ ซึ่งแม้ว่าจะอยู่ในระดับดี แต่ยังมีบางส่วนที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้น

๒. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียน ผลการดำเนินงานในด้านนี้มีทั้งจุดเด่นและจุดที่ควรปรับปรุง

การมีหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ส ๓.๑ ทุกชั้นเรียน มีการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๘๘ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้จัดทำหลักสูตรที่เหมาะสม แต่ยังมีสถานศึกษาบางแห่ง (คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑๑) ที่ยังไม่ได้จัดทำหน่วยการเรียนรู้ดังกล่าวครบถ้วนทุกชั้นเรียน

การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการนำหน่วยการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีผลการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๔๔ ซึ่งถือว่าดีมาก แสดงให้เห็นถึงการมีระบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพ

การมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ทุกชั้นเรียนมีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๘๘ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการบูรณาการหลักปรัชญาข้ามสาระวิชาแต่ยังต้องเสริมสร้างให้ครอบคลุมทุกสาระการเรียนรู้

การศึกษา/วิเคราะห์/วิจัยเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๙๔.๔๔ ซึ่งสะท้อนถึงการใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

การจัดหา/ผลิต/ใช้/เผยแพร่สื่อการเรียนรู้และการใช้แหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๙๔.๔๔ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์และการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

การมีเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลายมีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๙๔.๔๔ ซึ่งสะท้อนถึงความใส่ใจในการประเมินผลที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

อย่างไรก็ตาม การมีรายงานผลการประเมินและนำมาปรับปรุง/พัฒนา การจัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานผู้เรียนมีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓๓ ซึ่งต่ำกว่าประเด็นอื่นๆ แสดงให้เห็นว่า สถานศึกษาบางแห่งยังขาดการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนา และการเผยแพร่ผลงานของผู้เรียน

๓. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีผลการดำเนินงานที่แตกต่างกันตามประเด็นต่างๆ การมีแผนงานแนะแนวเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๘๘ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีระบบแนะแนวที่เหมาะสม

การมีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนและการติดตามผลมีการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๘๘ เช่นกัน ซึ่งสะท้อนถึงการมีระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ

สิ่งที่น่าสนใจคือ กิจกรรมจิตอาสาที่มีความหลากหลาย เหมาะสม ครอบคลุมทุกระดับชั้น และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาสถานศึกษา/ชุมชนด้านต่างๆ มีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการปลูกฝังจิตสำนึกในการให้ความช่วยเหลือสังคมและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

๔. ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

ด้านพัฒนาบุคลากรเป็นด้านที่มีผลการปฏิบัติต่ำสุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นๆ ซึ่งเป็นจุดที่ต้องให้ความสำคัญและปรับปรุงอย่างเร่งด่วน การจัดการประชุม/อบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีผลการปฏิบัติเพียงคิดเป็นร้อยละ ๗๗.๗๘ ซึ่งถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์ที่ควรจะเป็นการนำความรู้และประสบการณ์จากการ อบรมต่างๆ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายมีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๗๗.๗๘ เช่นกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการถ่ายทอดความรู้ และการสร้างเครือข่าย ยังไม่เพียงพอ ที่น่าเป็นห่วงที่สุด คือการติดตามการดำเนินโครงการ/กิจกรรมพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ พอเพียงและการนำผลการติดตามมาปรับปรุง/พัฒนา/เผยแพร่ มีผลการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๖๗ ซึ่งเป็นประเด็นที่มีผลการปฏิบัติต่ำสุด ในการนิเทศครั้งนี้

๕. ผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ

ด้านผลลัพธ์และภาพความสำเร็จแสดงให้เห็นถึงผลของการดำเนินงานที่ผ่านมา ซึ่งโดยรวมมีผลที่น่าพอใจ สถานศึกษาที่สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้มีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ซึ่งแสดงให้เห็น ถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้บุคลากรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น อย่างต่อเนื่อง มีผลการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๔๔ ซึ่งสะท้อนถึงการเชื่อมโยงความรู้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นผู้บริหารสถาน ศึกษา มีความใจและ มีความเข้าใจและ นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปปฏิบัติ เป็นแบบ อย่างที่ดี มีผล การปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ รวมทั้งการส่งเสริม/ สนับสนุนให้บุคลากร นำหลักปรัชญา ไปปฏิบัติ มีผลการ ปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ เช่นกัน บุคลากรมากกว่าคิดเป็นร้อยละ ๕๐ มีความเข้าใจและนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนและชุมชนมีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ผู้เรียน มากกว่าคิดเป็นร้อยละ ๘๐ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ส ๓.๑ ทุก ระดับชั้นปีมีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ อย่างไรก็ตามผู้เรียนดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และมีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ มีผลการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ ๗๗.๕๐ ซึ่งแม้ว่าจะไม่ได้ต่ำมากแต่เป็นจุดที่ควรปรับปรุงเนื่องจากเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

บทสรุป

จากผลการนิเทศ กำกับ ติดตามการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในระดับสถานศึกษา สามารถสรุปได้ว่า สถานศึกษาโดยรวมมีการดำเนินงานที่ดี โดยมีผลการปฏิบัติตามประเด็นการนิเทศ ๗๒.๙๐% ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด อย่างไรก็ตาม ยังมีพื้นที่ในการปรับปรุงและพัฒนาอีก ๒๗.๑๐% ซึ่งหากได้รับการแก้ไขและปรับปรุงจะทำให้การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

จุดเด่นที่สำคัญ

ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาส่วนใหญ่มีความเข้าใจและพร้อมที่จะนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติ รวมทั้งมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการปลูกฝังคุณค่าที่ดีให้แก่ผู้เรียน

จุดที่ต้องปรับปรุงที่สำคัญ

การพัฒนาบุคลากรเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติจริงอย่างมีประสิทธิภาพ และการนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจึงควรมีการจึงควรมีการจัดการอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรอย่างเร่งด่วน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อสนับสนุนสถานศึกษาที่ยังไม่ได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบรรจุในวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาโดยจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความเข้าใจและแนวทางการปฏิบัติ

๒. ควรจัดสรรงบประมาณเฉพาะสำหรับการพัฒนาบุคลากร ด้านหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ควรสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาที่มีการดำเนินงานดีเด่นสามารถถ่ายทอดประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีให้แก่สถานศึกษาอื่นๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษา

๑. ควรพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้มีความชัดเจนและเป็นระบบมากขึ้น โดยกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนและมีการรายงานผลเป็นระยะ

๒. ควรสร้างกลไกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในสถานศึกษาระหว่างบุคลากรที่ได้รับการอบรมกับบุคลากรอื่นๆ เพื่อให้การถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ควรจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้น รวมทั้งจัดทำหน่วยการเรียนรู้ ส ๓.๑ ให้ครบถ้วน

๔. ควรพัฒนาระบบการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งสร้างช่องทางการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของผู้เรียน

จุดที่ควรปรับปรุง

ด้านการบริหารจัดการ

๑. ปรับปรุงการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาให้ครอบคลุมทุกสถานศึกษา

๒. เสริมสร้างการประสานสัมพันธ์กับชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น

ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

๑. จัดทำหน่วยการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐาน ส ๓.๑ ให้ครบทุกชั้นเรียน

๒. ปรับปรุงการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

๓. พัฒนาระบบการนำผลจากการประเมินมาพัฒนา ปรับปรุง และการเผยแพร่ผลงานผู้เรียน

ด้านการพัฒนาบุคลากร

๑. ส่งเสริมให้มีการจัดอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงานเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. สร้างกลไกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

๓. พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลการพัฒนาบุคลากรให้เป็นรูปธรรม จริงจังและต่อเนื่อง

ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๑. ปรับปรุงระบบแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒. พัฒนากิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและมีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

การดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและจุดที่ควรปรับปรุงข้างต้นจะช่วยให้การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นและสามารถบรรลุเป้าหมาย ในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างแท้จริง

คณะบรรณาธิการกิจ

ที่ปรึกษา

๑. นายวรพจน์ สิงหราช ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
๒. ว่าที่ร้อยตรีสรวิชัย รางเงิน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
๓. นางนราจิตร์ โนดไธสง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

คณะบรรณาธิการกิจ

๑. นางสาวชานิศรา แสงอินทร์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสมุทรปราการ
๒. นางสาวจิรินันธิน คนกลาง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสมุทรปราการ
๓. นางสาวจงจิต รื่นภาคทรัพย์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสมุทรปราการ
๔. นายณัฐดนัย รัตนดอน ผู้อำนวยการ กลุ่มส่งเสริมการศึกษา
มัธยมศึกษาสมุทรปราการ
๕. นางสาวนพรัตน์ แก้วสุทะ รองผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง
๖. นางสาวเบญญาภา ชัยเจริญ รองผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ
๗. นายกฤษฏา ทิพย์เมืองเก่า รองผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนมัธยมวัดด่านสำโรง
๘. นางสาวกานต์ธีรา เอื้อนภาพร ครู โรงเรียนสมุทรปราการ
๙. นายศิริโชติ ปัสสาคำ ครู โรงเรียนสมุทรปราการ
๑๐. นางสาวลำพร บุทธิจักร ครู โรงเรียนสมุทรปราการ
๑๑. นายณัฐกิตต์ ปิ่นเพชร ครู โรงเรียนมัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์
ในพระบรมราชานุเคราะห์

๑๒. นายจตุรงค์	ชาลีชาติ	ครู	โรงเรียนหาดอมราอักษรลักษณ์วิทยา
๑๓. นางสาวมมณา	การปลุก	ครู	โรงเรียนมัธยมวัดด่านสำโรง
๑๔. นางสาวมูชิตา	จิตรอำพัน	ครู	โรงเรียนมัธยมวัดด่านสำโรง
๑๕. นางนิชัชชา	ยุทธนาฤทธิไกร	ครู	โรงเรียนมัธยมวัดด่านสำโรง
๑๖. นางสาวชญาณิศา	ปการวิสัย	ครู	โรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์
๑๗. นางสาวกุลณัฐ	สรวงนอก	ครู	โรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์
๑๘. นายชนะพันธ์	ม่วงอ่อน	ครู	โรงเรียนวัดทรงธรรม
๑๙. นายมานิต	หงส์หิรัญภูมิ	ครู	โรงเรียนวัดทรงธรรม
๒๐. นางหทัยชนก	สิริวัฒนพร	ครู	โรงเรียนปทุมคงคา สมุทรปราการ
๒๑. ว่าที่ร.ต.หญิงสุทธิรา	ศิริรัตน์วัฒนากุล	ครู	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ
๒๒. นางสาวปาริชาติ	ศุภลักษณ์	ครู	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ

รายงานผลการนิเทศการขับเคลื่อน
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ